

Självkänsla och familjestöd hos ungdomar med olika aggressionsroll:

En representativ studie bland högstadieelever i Österbotten

Avhandling Pro gradu i utvecklingspsykologi

Katarina Dahlin

Handledare: Patrik Söderberg

Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier

Åbo Akademi, Finland

2015

Innehållsförteckning

Abstrakt	1
English abstract	2
1. Introduktion	3
1.1 <i>Aggression hos ungdomar</i>	3
1.2 <i>Självkänsla och aggression hos ungdomar</i>	5
1.3 <i>Familjestöd, självkänsla och aggression hos ungdomar</i>	8
1.4 <i>Undersökningens syfte, forskningsfrågor och hypoteser</i>	9
2. Metod	11
2.1 <i>Sampel</i>	11
2.2 <i>Etiska aspekter</i>	12
2.3 <i>Mätinstrument</i>	12
2.4 <i>Statistiska analyser</i>	14
3. Resultat	15
3.1 <i>Fördelningen av aggressionsroller</i>	15
3.2 <i>Multivariat analys</i>	15
3.3 <i>Regressionsanalys</i>	18
4. Diskussion	22
4.1 <i>Resultat</i>	22
4.2 <i>Metod</i>	23
4.3 <i>Förslag på fortsatt forskning</i>	25
Referenser	26
Bilagor	

Abstrakt

Syfte: Att undersöka skillnader i graden av självkänsla och familjestöd bland ungdomar i Österbotten med olika aggressionsroller och att undersöka sambandet mellan aggressionsroll, familjestöd och självkänsla.

Metod: Våren 2013 deltog 3512 österbottniska ungdomar från årskurserna 7 och 9 i en enkätundersökning. Samplet bestod av 1741 pojkar och 1771 flickor med medelåldern 14.3 år och standardavvikelsen 1.10 år. Aggression mättes med The Mini Direct Indirect Aggression inventory (Mini-DIA) av Österman och Björkqvist (2008), självkänsla mättes med Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES) av Rosenberg (1965) och familjestöd mättes med en delskala som ingick i Multidimensional Scale of Perceived Social Support (PSSS) av Zimet, Dahlem, Zimet och Farley (1988). Chi-kvadrat test, multivariat analys och regressionsanalyser utfördes.

Resultat: Pojkar rapporterade bättre självkänsla och fick bättre familjestöd än flickor. Ungdomar som var involverade i aggression som offer eller utövare rapporterade sämre självkänsla och familjestöd än ungdomar som inte var involverade i aggression. I regressionsanalyserna framkom att familjestöd och aggressionsroll hade signifikanta effekter på ungdomarnas självkänsla för både pojkar och flickor. För flickor fanns även en interaktionseffekt mellan familjestöd och aggressionsroll så att skillnaden i självkänsla mellan exempelvis aggressiva offer och kontrollgrupp var större för flickor med lågt familjestöd än för flickor med högt familjestöd.

Nyckelord: aggression, självkänsla, familjestöd, ungdomar

English abstract

Objektive: To examine differences in the degree of self-esteem and family support among adolescents involved in different aggression roles from Ostrobothnia in Finland and to examine the relation between aggression role, family support and self-esteem.

Method: A sample of 3512 adolescents in school at grades 7 and 9 from Ostrobothnia was considered for this study. The sample consisted of 1741 boys and 1771 girls with the mean age of 14.3 years and *SD* of 1.10 years. Aggression was measured with the Mini Direct Indirect Aggression inventory (Mini-DIA) by Österman and Björkqvist (2008), self-esteem was measured with the Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES) by Rosenberg (1965) and family support was measured with the family support part from the Multidimensional Scale of Perceived Social Support (PSSS) by Zimet, Dahlem, Zimet and Farley (1988). Chi-square test, multivariate analysis and regression analyses were carried out.

Results: The boys reported higher self-esteem and received higher family support than girls. The adolescents who were involved in aggression as victims or perpetrators reported lower self-esteem and family support than adolescents who were not involved in aggression. The regression analyses showed that family support and aggression role had significant effects on the adolescents' self-esteem in both boys and girls. There was also an interaction effect between family support and aggression role for girls, so that the difference in self-esteem between perpetrator-victims and control group for example was higher for girls with low family support than for girls with high family support.

Key words: Aggression, Self-esteem, Family support, Adolescents

1. Introduktion

I detta kapitel redogörs för tidigare forskning om aggression och utsatthet för aggression bland unga, om sambandet mellan aggression och självkänsla, och om betydelsen av familjestöd för sambandet mellan aggression och självkänsla. I slutet av kapitlet redogörs för syftet med den egna undersökningen och undersökningens hypoteser.

1.1 Aggression hos ungdomar

Aggression hos människor har definierats som ett beteende vars syfte är att skada en annan individ och där den utsatte tror att beteendet orsakar skada och därför är motiverad att undvika beteendet (Anderson & Bushman, 2002; Baron & Richardson, 1994; Berkowitz, 1993; Bushman & Anderson, 2001; Geen, 2001; Loeber & Hay, 1997).

Enligt Anderson och Bushman (2002) och Baumeister (1989) räknas handlingar som orsakar skada av misstag inte med i definitionen på aggression, eftersom de inte är med avsikt utförda. Handlingar som i misstag orsakar skada när avsikten är att hjälpa en annan individ räknas heller inte med i definitionen för aggression enligt dessa forskare, eftersom den som utför en sådan handling tror att den utsatta inte är motiverad till att undvika handlingen.

Loeber och Hay (1997) har undersökt hur aggression utvecklas från barndom till tidigt vuxenliv. När individen kommer upp i ungdomsåldern sker flera större förändringar i det aggressiva beteendet. Aggressiva handlingar blir mer omfattande och intensivare, vilket ökar risken för olika skador allt från mildare art till allvarigare skador och dödsfall. Detta har till viss del att göra med att den fysiska styrkan hos ungdomen utvecklas snabbt i denna ålder, och också i vissa länder att användningen av vapen också ökar bland ungdomar.

En annan förändring som uppkommer i ungdomsåldern och som enligt Loeber och Hay påverkar det aggressiva beteendet hos ungdomarna är att de i denna ålder ofta engagerar sig i kamratgrupper i skolan och genom dessa grupper kan de gemensamt utföra aggressiva handlingar, till exempel utpressning av yngre barn och få de att göra saker som de inte vill. Prevalensen av aggression mot jämnåriga tenderar att vara högst i tidig ungdomsåldern och därefter avta med åldern (Pepler, Craig, Connolly, McMaster, & Jiang, 2006).

Tidigare ansåg forskare att aggression bland flickor inte förekommer eller att det förekommer mycket sällan. Buss (1961) ansåg till exempel att kvinnor är så sällan aggressiva att det inte ens lönar sig att forska kring aggression bland kvinnor. Även Olweus (1978), som undersökte mobbning bland skolungdomar, ansåg att aggression hos flickor i ungdomsåldern

förekommer så sällan att han uteslöt flickor ur samplet på sina undersökningar. Först senare (Olweus, 1986) började han studera mobbning bland flickor. Sedan 1980-talet och framåt har dock flera studier visat att flickor kan vara lika aggressiva som pojkar (Björkqvist, 2001; Archer & Coyne, 2005), men att flickor delvis använder sig av och utsätts för andra former av aggression än pojkar (Archer & Coyne, 2005; Björkqvist, Lagerspetz, & Österman, 1992; Österman, 2010; Österman, et al., 1994).

Ett sätt att skilja på olika former av aggression är att tala om fysisk, verbal och indirekt aggression (Björkqvist, Österman, & Kaukiainen, 1992; Björkqvist, 2001). Nätaggression är en fjärde form av aggression som uppkommit senare i samband med den ökade användningen av internet och mobiltelefoner (Bannink, Broeren, van de Looij-Jansen, de Waart, & Raat, 2014; Smith, et al., 2008; Raskauskas & Stoltz, 2007).

Till fysisk aggression räknas till exempel slag, knuffar, sparkar, att man håller fast någon eller förstör någons ägodelar (Björkqvist, Lagerspetz, & Österman, 1992). Fysisk aggression tenderar att vara vanligare bland pojkar än bland flickor i det västerländska samhället (Archer & Coyne, 2005; Björkqvist, 1994; Björkqvist, Lagerspetz, & Kaukiainen, 1992; Björkqvist, Lagerspetz, & Österman, 1992; Loeber & Hay, 1997; Österman, 2010; Österman, et al., 1994)

Indirekt aggression har definierats som socialt manipulerande handlingar, där syftet är att skada en annan individs sociala status eller att utesluta en annan individ ur en grupp. Samtidigt försöker den som utövar aggression att förbli oidentifierad i situationen och således undvika en eventuell hämnd eller bestraffning (Österman, 2010; Archer & Coyne, 2005). Till indirekt aggression räknas utnyttjande av andra, skvallrande om andra, spridande av falska rykten om andra, prata elaka saker om andra bakom ryggen, ignorera av andra eller uteslutande av andra ur en grupp (Archer & Coyne, 2005). Enligt Archer (2004; se även Archer & Coyne, 2005; Björkqvist, 1994; Björkqvist, 2001; Loeber & Hay, 1997; Österman, 2010) är indirekt aggression vanligare bland flickor än bland pojkar.

Till verbal aggression räknas till exempel skrikande, förolämpningar, användning av öknamn eller sårande av någon (Björkqvist, Lagerspetz, & Österman, 1992). Enligt Björkqvist, Lagerspetz och Kaukiainen (1992) är verbal aggression den typ av aggressionsstrategi som används mest bland ungdomar i 15-årsålder. Enligt Björkqvist, Österman och Kaukiainen (1992; se även Archer, 2004) är verbal aggression lika vanligt bland pojkar som bland flickor.

Fysisk aggression, verbal aggression och indirekt aggression tenderar att överlappa varandra och korrelera signifikant med varandra (Bannink, Broeren, van de Looij-Jansen, de Waart, & Raat, 2014; Smith, et al., 2008; Raskauskas & Stoltz, 2007).

Till nät aggression räknas aggression som sker inom den digitala miljön via mobiltelefoner och internet. Aggression via mobiltelefoner kan ske via telefonsamtal, textmeddelanden, bilder eller videoclip, som sänds via mobiltelefonerna till kamrater. Aggression via internet kan ske via e-post, chatt, sociala medier eller webbsidor. Aggressionsutövaren kan förbli anonym via internet. Flera studier tyder på att nät aggression har blivit vanligare bland ungdomar i och med den ökade användningen av mobiltelefoner och internet och den sker ofta utanför skoltid (Bannink, Broeren, van de Looij-Jansen, de Waart, & Raat, 2014; Smith, et al., 2008; Raskauskas & Stoltz, 2007). I en studie om nät aggression av Smith med kolleger (2008) uppgav flickor vara mera utsatt för nät aggression än pojkar. En studie av (Raskauskas & Stoltz, 2007) visade att de som blev offer för aggression i skolmiljö, även blev det via internet och mobiltelefoner. Likaså visade resultaten att samma ungdomar som var aggressiva i skolan även var det utanför skolmiljön på internet och via mobiltelefoner. Det var vanligt förekommande att aggressionen i skolan följde med till den virtuella miljön.

Hawker och Boulton (2000) sammanfattade 23 olika tvärsnittsstudier i en meta-analys om sambandet mellan utsatthet för aggression och psykosociala problem. Resultaten visade tydligt att barn som var utsatta för aggression visade högre grader av psykosociala problem såsom depression, ensamhet och ångest, jämfört med övriga barn. Resultaten visade också att individer som var mera utsatta för aggression hade lägre självkänsla än övriga. Reijntjes, Kamphuis, Prinzie och Telch (2010) granskade sambandet mellan mobbningsoffer och internaliserande problem (såsom ångest, depression, ensamhet osv...) i en meta-analytisk studie av longitudinella studier. Enligt Reijntjes med kolleger kan internaliserande problem både vara riskfaktor för och konsekvens av att bli utsatt för aggression. Due med kolleger (2005) undersökte förekomsten av mobbning bland ungdomar och sambandet med fysiska och psykiska symptom. Undersökningen omfattade 28 länder från Europa och Nordamerika. Resultaten visade att utsatthet för mobbning ökar risken för såväl fysiska symptom (huvudvärk, magont, värk i nacken och yrsel) som psykiska symptom (dåligt humör, nervositet, nedstämdhet, sömnproblem, morgontrötthet, känsla av utanförskap, ensamhet, hjälplöshet).

1.2 Självkänsla och aggression hos ungdomar

Enligt Lindwall (2011) är självkänsla ett svårdefinierat begrepp. Individer som upplever sig ha framgång i livet och välmående upplever sig ofta även ha hög självkänsla, medan individer med olika problem, negativa tillstånd och negativa beteenden upplever sig ofta ha låg

självkänsla. Hög självkänsla har dock hos en del individer visat sig ha samband med negativa beteenden och utfall såsom aggressivitet, narcissism eller kriminalitet.

Rosenberg (1965) definierar självkänsla som den attityd som individer har om sig själv som helhet och denna attityd kan vara antingen positiv eller negativ. Individer med hög självkänsla tycker att de är ”väldigt bra” eller ”tillräckligt bra”. Individer med hög självkänsla respekterar sig själva, känner sig värdefulla och tillfredsställda med sig själva. Individer med hög självkänsla tycker nödvändigtvis inte att de är bättre än andra, men respekterar och värdesätter sig själva. Individer med låg självkänsla känner sig missnöjda med sig själv och anser sig inte vara ”tillräckligt bra”. Individer med låg självkänsla visar ofta mera symptom på depression. Individer med låg självkänsla tenderar även ofta att vara olyckligare, dystrare och mera nedstämd än individer med hög självkänsla.

Keltikangas-Järvinen (2010) beskriver individer med hög självkänsla som individer som känner att de ”är bra”, tror på sig själv, respekterar sig själv och ser sitt liv som värdefullt och unikt. Individer med hög självkänsla klarar av att respektera andra människor. Individer med hög självkänsla är självständiga, besluter över sitt eget liv och är oberoende av andras åsikter. Individer med hög självkänsla klarar även av att möta och hantera motgångar. Enligt Keltikangas-Järvinen tenderar individer som har en hög självkänsla som barn även ha hög självkänsla i ungdomsåldern.

Enligt Rosenberg, Schooler, Schoenbach och Rosenberg (1995) kan man tala om två typer av självkänsla: global självkänsla och specifik självkänsla. Ofta används begreppet global självkänsla då man syftar på psykiskt välmående och begreppet specifik självkänsla då man syftar på ett visst beteende, eftersom den globala självkänslan har ett starkare samband med psykiskt välmående, medan en specifik självkänsla har ett starkare samband med ett visst beteende. Till exempel har den akademiska självkänslan ett starkare samband med skolprestation.. Rosenberg Self-Esteem Scale är det instrument som använts mest av forskare för att mäta självkänsla (Rosenberg, Schooler, Schoenbach, & Rosenberg, 1995; Lindwall, 2011).

Wang med kolleger (2013) undersökte självkänsla hos aggressiva ungdomar, offer, aggressiva offer och ungdomar som inte är inblandade i aggression (kontrollgrupp). Resultaten visade att flickor som var offer för aggression hade lägre självkänsla än flickor som tillhörde grupperna aggressiva, aggressiva offer och kontrollgrupp, medan inga skillnader i självkänsla fanns mellan aggressiva, aggressiva offer och kontrollgrupp. Resultaten för pojkarna visade att både offer och aggressiva offer har lägre självkänsla än aggressiva och

kontrollgrupp, medan det inte fanns skillnader i självkänsla mellan offer och aggressiva offer, eller mellan aggressiva och kontrollgrupp.

En svensk studie bland ungdomar visade att aggressiva ungdomar hade högre självkänsla än aggressiva offer (Ybrandt & Armelius, 2010). De ungdomar som inte var inblandade i aggression hade högre självkänsla än de aggressiva, offren och de aggressiva offren. En mexikansk undersökning bland 10-åriga barn visade även att barn med låg självkänsla tenderade att utöva mera aggression, jämfört med barn med högre självkänsla (Robins, Donnellan, Widaman, & Conger, 2010).

Mobbning är en kategori av aggressivt beteende som utövas under en längre tidsperiod och där det finns obalans mellan styrka och makt mellan mobbaren och den mobbade, så att den mobbade är den svagare (Olweus, 1993). I en irländsk undersökning om självkänsla och mobbning, visade O'Moore och Kirkham (2001) att mobbare, mobbade och mobbande offer hade lägre global självkänsla än de som inte varit inblandad i mobbning. Mobbande offer hade de lägsta poängen för självkänsla när grupperna jämfördes med varandra. Resultaten visade även att ju oftare barnen blev mobbade eller mobbade andra desto lägre var deras självkänsla.

Pollastri, Cardemil och O'Donnell (2010) undersökte skillnader i global självkänsla bland barn i USA hos mobbare, mobbade, mobbande offer och kontrollgrupp. Resultaten visade att överlag hade pojkar högre självkänsla än flickor och kontrollgruppen hade högre självkänsla än de som hade en roll i mobbning. Mobbande offer hade lägre självkänsla än de övriga grupperna i studien, men detta gällde endast för flickor. Mobbar hade högre självkänsla de mobbade.

Brito och Oliveira (2013) har undersökt självkänsla hos brasilianska ungdomar med olika roller i mobbning. Resultaten för flickor visade att mobbare, mobbade och mobbande offer hade lägre självkänsla än de som inte hade blivit utsatt för mobbning. Resultaten för pojkar visade att mobbande offer hade högre självkänsla än kontrollgruppen, och mobbade hade lägre självkänsla än de övriga grupperna i studien.

Bandeira och Hutz (2010) undersökte självkänsla hos brasilianska ungdomar med olika roller i mobbning. Resultaten visade att bland mobbande offer hade pojkar högre självkänsla än flickor. De pojkar som hade en observerande roll i mobbning hade högre självkänsla än de pojkar som blev mobbade. Bland flickor hade mobbare bättre självkänsla än mobbande offer.

1.3 Familjestöd, självkänsla och aggression hos ungdomar

Enligt Aaltonen, Ojanen, Vihunen och Vilén (2007) är trygghet, socialt stöd, kärlek, förståelse och ömhet är faktorer som är livsviktiga för barn och ungdomar för att utvecklas och må bra.

När man talar om familj utgår man ofta ur en individs subjektiva position, det vill säga de personer som en individ känner sig närmast anknuten till. De personer som ungdomar uppfattar som sin familj varierar från individ till individ och ofta är det föräldrar, syskon, mor- och farföräldrar, andra släktingar eller andra närstående personer. En familj kännetecknas ofta av en ”vi-känsla” med en speciell gemenskap bland familjemedlemmarna (Hafstad & Øvreeide, 2001).

Förutom att familjestödet har visat sig ha ett samband med självkänsla och aggression, har ett starkt familjestöd överlag en positiv inverkan på ungdomars utveckling. Ett starkt familjestöd kan fungera som en skyddsfaktor mot bland annat psykisk ohälsa, alkohol- och drogmissbruk, rökning och fetma (Resnick, et al., 1997; Weich, Patterson, Shaw, & Stewart-Brown, 2009).

I ungdomsåldern blir stödet från vännerna viktigare än i barndomen, men betydelsen av stöd från familjen är fortsättningsvis mycket viktig i ungdomsåldern (Boyd & Bee, 2012; Juhasz, 1989). Känsla av välmående och lycklighet har ett starkare samband med en nära känslomässig anknnytning till föräldrar än till vänner (Nichikawa, Hägglöf, & Sundbom, 2010). Även om det sker en social omorientering under ungdomsåren, så att jämnåriga får en allt större roll på bekostnad av familjen, är stödet från familjen fortsättningsvis viktigt för ungdomar (Aaltonen, Ojanen, Vihunen, & Vilén, 2007).

Ett starkt familjestöd kan höja självkänslan hos ungdomar (Juhasz, 1989; Kuhlberg, Pena, & Zayas, 2010). Bättre familjestöd, närmare familjerelationer och mindre konflikter med föräldrarna har även en positiv inverkan på självkänslan och kan minska risken för självmordsförsök bland flickor (Kuhlberg, Pena, & Zayas, 2010). Enligt Nichikawa, Hägglöf och Sundbom (2010) har en nära anknytning till föräldrar ett starkt samband med välmående och lycklighet i livet.

Ett starkt familjestöd kan minska på aggression hos ungdomar (Brookmeyer, Fanti, & Henrich, 2006). Ungdomar som upplevde mera familjestöd, var mindre aggressiva i skolan. Stöd från föräldrar har visat sig vara viktigt för ungdomar för att minska på aggressionen mot andra människor bland ungdomar (Conduct Problems Research Group, 2004). När föräldrarna uppmuntrades att stöda sina ungdomar i att hantera känslor och lära dem att kontrollera sitt beteende på ett socialt acceptabelt sätt, minskade aggressionen bland ungdomar och

ungdomarnas relationer till sina kamrater förbättrades. Enligt Ma, Shek, Cheung och Lam (2000) har ungdomar som har en nära anknytning till sina föräldrar ofta goda relationer till kamrater och de uppvisar mindre asocialt beteende och aggression än ungdomar som har en svagare anknytning till sina föräldrar.

Få studier har undersökt vilken inverkan familjestöd och aggressionsroll tillsammans har på självkänslan. Wang med kolleger (2013) har dock undersökt detta bland ungdomar. En interaktionseffekt av familjestöd och aggressionsroll för självkänsla fanns att se endast för pojkar och när vissa aggressionsroller jämfördes med varandra. Offer som hade högt familjestöd hade bättre självkänsla än offer som hade mindre familjestöd, när offer jämfördes med aggressiva ungdomar, aggressiva offer och kontrollgrupp. Dessa resultat kan tolkas så att familjestöd fungerade som en skyddsfaktor mot sämre självkänsla hos offer.

1.4 Undersökningens syfte, forskningsfrågor och hypoteser

Syftet med denna undersökning var att undersöka nivåer av självkänsla och upplevt socialt stöd av familj hos Österbottniska ungdomar med olika aggressionsroller: aggressiva ungdomar, offer, aggressiva offer och kontrollgrupp. Vidare var syftet att undersöka den kombinerade effekten av familjestöd och aggressionsroll på självkänsla. Syftet var även att undersöka eventuella könsskillnader.

Följande forskningsfrågor och hypoteser har fastställts:

1. Finns det skillnader ifråga om nivåer av självkänsla hos ungdomar i Österbotten med avseende på aggressionsroll och kön? Ifråga om aggressionsroll (hypotes 1a) förväntas aggressiva ungdomar ha bättre självkänsla än offer och aggressiva offer (Pollastri, Cardemil, & O'Donnell, 2010; Ybrandt & Armelius, 2010), medan kontrollgruppen förväntas ha bättre självkänsla än de övriga rollgrupperna i undersökningen (O'Moore & Kirkham, 2001; Pollastri, Cardemil, & O'Donnell, 2010; Brito & Oliveira, 2013; Ybrandt & Armelius, 2010). Ifråga om kön (hypotes 1b) förväntas pojkar ha högre självkänsla än flickor (Pollastri, Cardemil, & O'Donnell, 2010; Brito & Oliveira, 2013; Bandeira & Hutz, 2010).
2. Finns det skillnader ifråga om familjestöd hos ungdomar i Österbotten med avseende på aggressionsroll och kön? Ifråga om aggressionsroll (hypotes 2a) förväntas aggressiva ungdomar ha sämre nivåer av familjestöd än de övriga aggressionsrollgrupperna (Brookmeyer, Fanti, & Henrich, 2006; Conduct Problems Research Group, 2004) och kontrollgruppen förväntas ha bättre nivåer av familjestöd

än de övriga aggressionsrollgrupperna (Brookmeyer, Fanti, & Henrich, 2006; Ma, Shek, Cheung, & Lam, 2000). Ifråga om kön förväntas inga skillnader (hypotes 2b).

3. Vilket samband har aggressionsroll, familjestöd och självkänsla hos ungdomar?

2. Metod

Till denna undersökning har data från en större undersökning, Ungdomsenkäten 2013, i Österbotten använts. Ungdomsenkäten är en del av forskningsprojektet Luppen i Österbotten som ansvaras av Svenska Österbottens Ungdomsförbund. Ungdomsenkäten är ett samarbete med rektorer, ungdomsarbetare, forskare, skolkuratorer och universitetsstuderande. Ungdomsenkäten har tidigare genomförts i Österbotten åren 2005, 2007 och 2011.

Syftet med Ungdomsenkäten är att ge barn- och ungdomsfrågor mera synlighet i kommunerna och att främja ungdomars delaktighet i samhället. Enligt Ungdomslagen 72/2006 bör kommunerna ”höra unga i ärenden som berör dem”. Enligt regeringens Barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogram för 2012-2015 betonas vikten av att känna till de ungas livsvillkor. Ungdomsenkäten är ett verktyg för kommunerna att uppfylla dessa målsättningar.

2.1 *Sampl*

I Ungdomsenkäten i Österbotten 2013 deltog ungdomar från årskurserna 7 ($n=1783$) och 9 ($n=1729$) från 25 högstadieskolor från 13 kommuner i Österbotten. Data samlades in från januari till april under vårterminen 2013. I Ungdomsenkäten deltog totalt 3645 ungdomar, vilket motsvarar 83 % av eleverna i de deltagande skolorna. Av dessa 3645 elever avlägsnades 133, på grund av bristfälliga svar eller för misstänkta oseriösa svar. Det slutgiltiga samplet bestod av 3512 ungdomar, varav 1741 (49.5 %) var pojkar och 1771 (50.5 %) var flickor. Medelåldern var den samma för flickor och pojkar ($M = 14.3$ år, $SD = 1.10$). Av ungdomarna talade 1140 (35 %) endast svenska hemma, 1667 (51 %) endast finska hemma och 470 (14 %) talade både svenska och finska hemma. Antalet ungdomar som talade ett annat språk istället för finska och/eller svenska eller tillsammans med finska och/eller svenska, var 230 (7 %). För att kunna inkludera respondenter i undersökningen som hade bortfall av enskilda svar användes Maximum Likelihood-metoden.

Kommuner, rektorer och skolkuratorer blev informerade om Ungdomsenkäten via brev, mail eller telefon (se bilagor på sidorna 33–361). Skolorna fick välja om de ville fylla i enkäten på egen hand enligt instruktioner eller om de ville ha hjälp från en studerande vid Åbo Akademi. Ifyllandet av enkäten tog cirka 20-40 minuter. Insamlingen av data skedde mellan januari och april 2013.

Datansamlingen genomfördes på lektionstid i skolorna och enkäten fylldes i elektroniskt på skolans datorer. Några skolor valde att fylla i enkäten i pappersformat. Finska skolor fyllde i enkäten på finska och svenska skolor fyllde i enkäten på svenska.

Bland alla elever som deltog i undersökningen utlottades presentkort till en valfri butik. Sammanlagt utlottades 100 st. presentkort. Fördelningen av presentkort mellan skolor, gjordes så att minst en elev i varje skola vann ett presentkort.

2.2 Etiska aspekter

Rektorerna vid de skolor som deltog i undersökningen gav sitt tillstånd att utföra undersökningen vid respektive skola. De ungdomar som var yngre än 15 år och som gick i årskurs 7 fick några dagar före undersökningen hem ett brev där föräldrarna informerades om undersökningen (se bilagor på sidorna 35–36). Föräldrarna ombads returnera brevet till skolan om de inte gav sitt tillstånd till att sitt barn skulle delta i undersökningen. Skolorna gavs möjlighet att för eleverna i årskurs 7 använda sig av anonyma kodnummer, för att göra det möjligt att följa upp individerna för möjliga fortsatta studier. Ungdomarna blev informerade om undersökningens syfte, före ifyllandet av enkäten. Under ifyllandet av enkäten hade ungdomarna möjlighet att vid behov be om hjälp med att förstå frågorna i enkäten. Ungdomarna hade även möjlighet att i slutet av enkäten fylla i sitt namn, om de gav tillstånd för skolkuratoren i sin skola att ta del av sina svar i enkäten. Syftet med att fylla i sitt namn var att skolkuratoren snabbt kunde ingripa och hjälpa de ungdomar som var i behov av hjälp och stöd, till exempel ungdomar som var mycket deprimerade och/eller hade haft självmordstankar. Alla svar behandlades konfidentiellt och ungdomarna blev också informerade om detta. Datansamlingen och databearbetningen som helhet följde Forskningsetiska delegationens (2009) etiska principer för samhällsvetenskaplig forskning.

2.3 Mätinstrument

Ungdomsenkäten för årskurs 9 bestod av 70 frågor indelade i åtta temaområden: bakgrundsfrågor, skola, relationer och konflikter, samhälle och inflytande, hälsa, identitet, fritid samt arbete och framtid. Respondenterna i årskurs 7 fyllde i en förkortad version av enkäten som bestod av 53 frågor. Nedan följer en närmare beskrivning av mätinstrumenten som använts i denna avhandling.

Aggression mättes med The Mini Direct Indirect Aggression inventory (Mini-DIA) (Österman, 2010; Österman & Björkqvist, 2008). Mini-DIA mäter utövande av aggression och utsatthet för aggression hos ungdomar och baserar sig på Direct & Indirect Aggression Scales (DIAS) (Björkqvist, Lagerspetz, & Österman, 1992). Mini-DIA är en kortare version av DIAS och den har visat sig vara bekväm och förmånlig att använda och denna har också använts oftare av forskare än den ursprungliga DIAS (Österman, 2010).

Till Mini-DIA tillsattes även en fjärde dimension som mätte nätaggression. Respondenterna fick svara på frågorna hur ofta de blivit utsatta för 1. Fysisk aggression (någon har t.ex. slagit dig, knuffat dig, hållit fast dig eller förstört dina saker) 2. Verbal aggression (någon har t.ex. skrikit åt dig, kallat dig vid öknamn eller sagt sårande saker till dig) 3. Indirekt aggression (någon har t.ex. skvallrat om dig, spridit osanna historier om dig eller försökt frysa ut dig) 4. Nät aggression (någon har t.ex. skickat otrevliga meddelanden eller bilder, eller uppträtt under ditt namn på nätet). Respondenterna fick också ange hur ofta de gjort dessa åt någon annan. Reliabiliteten för DIA_V var $\alpha = .77$ och för DIA_A $\alpha = .75$.

Olika rollgrupper för aggression skapades för att kunna mäta skillnader mellan aggressiva ungdomar, offer, aggressiva offer och övriga. Rollgrupperna skapades på basen av ungdomarnas svar på frågorna om utövande av och utsättande för aggression. De ungdomar som ofta eller mycket ofta utövat minst en form av aggression räknades till gruppen aggressiva ungdomar. De ungdomar som ofta eller mycket ofta blivit utsatta för minst en form av aggression räknades till gruppen offer. De ungdomar som både utövat och blivit utsatta ofta eller mycket ofta för minst en form av aggression räknades till gruppen aggressiva offer. De ungdomar som varken utövat eller blivit utsatta ofta eller mycket ofta för minst en form av aggression räknades till kontrollgruppen. Till exempel har Wang med kolleger (2013) tillämpat denna gruppindelning i sin undersökning.

Självkänsla mättes med Rosenberg Self-Esteem Scale (RSES) (Rosenberg, 1965). Instrumentet mäter den globala självkänslan, det vill säga den positiva eller negativa attityd som en individ har mot sig själv som helhet (Rosenberg, Schooler, Schoenbach, & Rosenberg, 1995). Nio item av tio från Rosenberg Self Esteem Scale användes: 1. Jag är på det hela taget nöjd med mig själv, 2. Jag känner mig minst lika värdefull som andra, 3. Jag har en positiv inställning till mig själv, 4. Ibland känner jag mig helt oduglig, 5. Jag kan göra saker lika bra som alla andra, 6. Jag känner att jag har en hel del bra egenskaper, 7. På det hela taget tror jag att jag är misslyckad, 8. Ibland känner jag mig helt värdelös och 9. Jag känner att jag har mycket att vara stolt över. Frågorna 4, 7 och 8 kodades om för att mäta positiv självkänsla liksom de övriga frågorna, när summavariabeln skapades. Svartalternativen var graderade

från 0 (= helt av annan åsikt) till 4 (= helt av samma åsikt). Reliabiliteten för självkänsla var $\alpha = .61$. I forskning är Rosenberg Self-Esteem Scale det instrument som använts mest för att mäta självkänsla (Lindwall, 2011).

Familjestöd mättes med en delskala som ingick i Multidimensional Scale of Perceived Social Support (PSSS) utformad av Zimet, Dahlem, Zimet och Farley (1988). Multidimensional Scale of Perceived Social Support (PSSS) var delad i två olika delskalor: upplevt socialt stöd av familj och upplevt socialt stöd av vänner. I delskalan för familjestöd ingick följande item: ”Min familj försöker verkligen hjälpa mig”, ”Min familj ger mig det stöd jag behöver”, ”Jag kan prata om bekymmer med min familj” och ”Min familj är villig att hjälpa mig att fatta beslut”. Svartalternativen var graderade från 0 (= helt av annan åsikt) till 4 (= helt av samma åsikt). Skalan för familjestöd hade god reliabilitet ($\alpha = .88$).

2.4 Statistiska analyser

För att undersöka fördelningen av offer, aggressiva, aggressiva offer och kontrollgrupp bland pojkar och flickor utfördes en gruppjämförelse med chi-kvadrat test. För att undersöka nivåer av självkänsla och familjestöd hos pojkar och flickor med olika aggressionsroller utfördes en multivariat analys (2x4 MANOVA), univariata analyser samt post hoc-analyser.

För att undersöka effekten av aggressionsroll och familjestöd på självkänsla utfördes tolv linjära regressionsanalyser med könsspecifika parvisa jämförelser mellan samtliga aggressionsroller, så att en modell innehöll enbart aggressiva ungdomar och offer, medan en annan innehöll enbart aggressiva ungdomar och kontrollgrupp. För varje regression analyserades huvudeffekterna av aggressionsroll och familjestöd samt interaktionseffekten av aggressionsroll och familjestöd. Inför regressionsanalyserna centrerades variabeln för familjestöd för att undvika multicollinearitet mellan familjestöd och interaktionen av familjestöd och aggressionsroll.

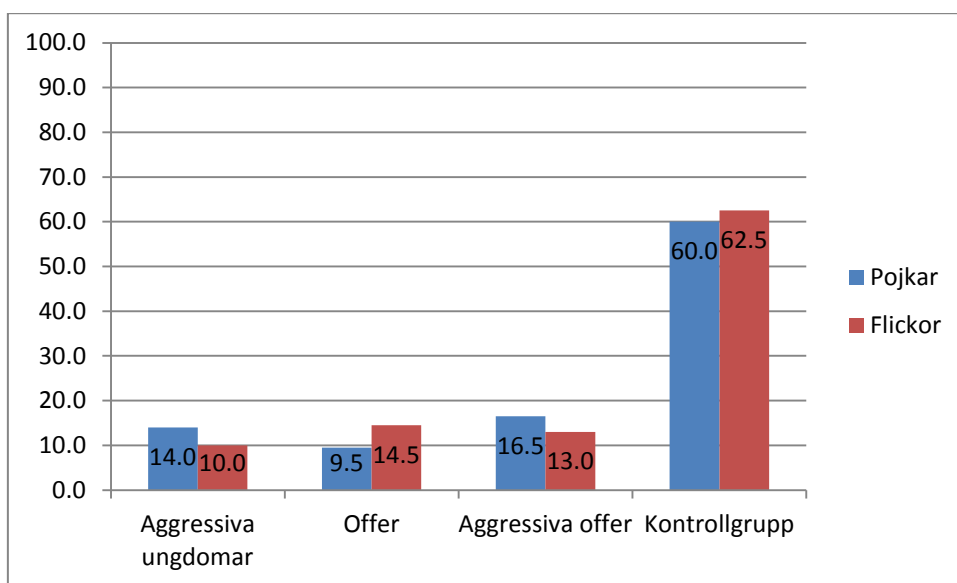
3. Resultat

I detta kapitel redogörs för resultaten av de analyser som utfördes i denna undersökning: fördelningen av aggressionsroller, multivariat analys och linjära regressionsanalyser.

3.1 Fördelningen av aggressionsroller

För att undersöka antalet pojkar och flickor som hörde till de olika rollgrupperna utfördes en gruppjämförelse med chi-kvadrat test. Gruppindelningen enligt aggressionsroll och kön kan ses i Figur 3.

Det fanns signifikanta könsskillnader i fördelningen av aggressionsroller ($\chi^2 = 38.54$, $p < .001$), så att flera pojkar (14 %) än flickor (10 %) var aggressiva, flera flickor (14.5 %) än pojkar (9.5 %) var offer, och flera pojkar (16.5 %) än flickor (13 %) var aggressiva offer. Ungefär lika många pojkar (60 %) som flickor (62.5 %) hörde till kontrollgruppen.

Figur 3. Gruppindelning i procent enligt aggressionsroll och kön.

3.2 Multivariat analys

En 2 (kön) x 4 (aggressionsroller) MANOVA med univariata analyser och post hoc-analyser för självkänsla och familjestöd presenteras i Tabell 2. I den multivariata analysen framgår nivåer av självkänsla och familjestöd hos pojkar och flickor med olika aggressionsroller.

Medelvärden för självkänsla mellan pojkar och flickor i de olika aggressionsrollerna presenteras i Figur 4 och medelvärden för familjestöd mellan pojkar och flickor i de olika aggressionsrollerna presenteras i Figur 5.

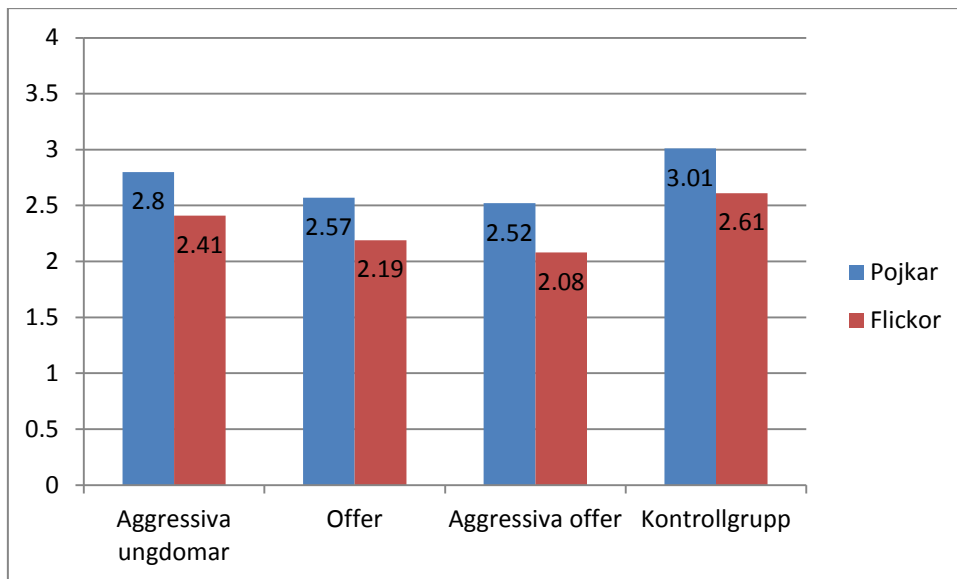
Tabell 2

Självkänsla och familjestöd hos pojkar och flickor i grupperna aggressiva ungdomar (A), offer (O), aggressiva offer (AO) och kontrollgrupp (K).

	<i>F</i>	<i>df</i>	<i>p</i>	η_p^2	<i>Obs. power</i>	<i>Grupp skillnader</i>
Effekt av aggressionsroll						
Multivariat analys	53.48	6, 7008	***	.04	1	
Univariata analyser						
Självkänsla	92.18	3, 3504	***	.07	1	O, AO < A < K
Familjestöd	56.08	”	***	.05	1	AO < A, O < K
Effekt av kön						
Multivariat analys	84.88	2, 3503	***	.05	1	
Univariata analyser						
Självkänsla	160.79	1, 3504	***	.04	1	♀ < ♂
Familjestöd	3.91	”	*	.00	.51	♀ < ♂
Interaktion						
aggressionsroll x kön						
Multivariat analys	1.70	6, 7008		.00	.65	

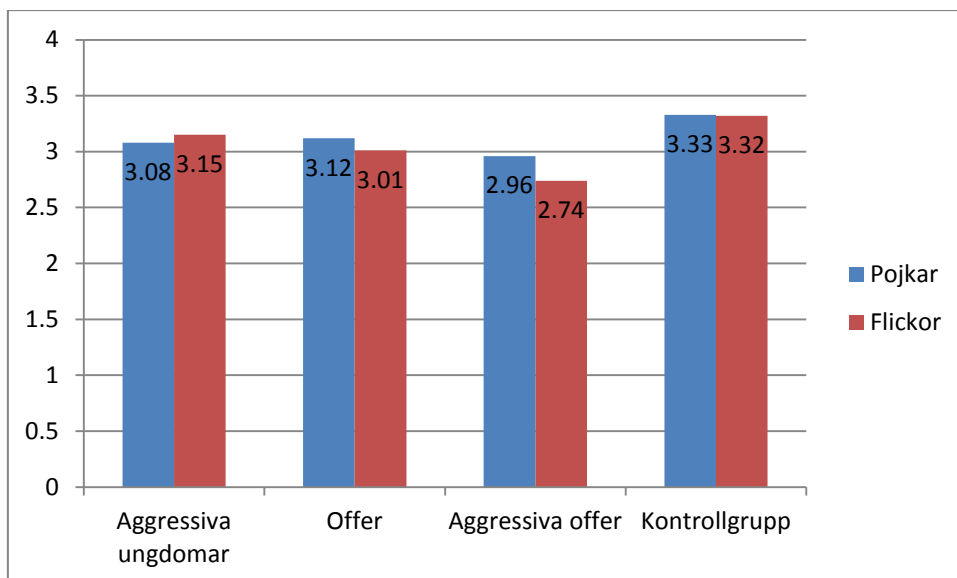
Not: *** $p < .001$, * $p < .05$

Som framkommer i Tabell 2 fanns det signifikanta huvudeffekter av aggressionsroll och kön, men ingen signifikant interaktionseffekt. För självkänsla visade de univariata analyserna en signifikant effekt av kön ($F_{(1,3504)} = 160.79$, $p < .001$, $\eta_p^2 = .04$) och aggressionsroll ($F_{(3,3504)} = 92.18$, $p < .001$, $\eta_p^2 = .07$). Pojkar uppgav högre värden för självkänsla än flickor. Post hoc-analyser visade att elever som tillhörde kontrollgruppen hade högre värden för självkänsla än aggressiva ungdomar, och aggressiva ungdomar hade högre värden för självkänsla än offer och aggressiva offer. Inga signifikanta skillnader fanns mellan offer och aggressiva offer. Se figur 4 för medelvärden av självkänsla mellan pojkar och flickor i de olika aggressionsrollerna.

Figur 4. Medelvärden för självkänsla hos pojkar och flickor med olika aggressionsroller.

För familjestöd visade de univariata analyserna en svagt signifikant effekt av kön ($F_{(1,3504)} = 3.91, p < .05, \eta_p^2 = .00$) och klart signifikant effekt av aggressionsroll ($F_{(3,3504)} = 56.08, p < .001, \eta_p^2 = .05$). Pojkar uppgav högre familjestöd än flickor. Post hoc-analyser visade att elever som tillhörde kontrollgruppen upplevde mera familjestöd än aggressiva ungdomar och offer. Inga signifikanta skillnader fanns mellan aggressiva ungdomar och offer. Aggressiva offer hade de lägsta värdena på familjestöd jämfört med de övriga aggressionsrollsgrupperna. Se figur 5 för medelvärden av familjestöd mellan pojkar och flickor i de olika aggressionsrollerna.

Figur 5. Medelvärden för familjestöd hos pojkar och flickor med olika aggressionsroller.

3.3 Regressionsanalys

För att närmare undersöka sambanden mellan aggressionsroll, familjestöd och självkänsla genomfördes tolv linjära regressionsanalyser med könsspecifika och parvisa jämförelser mellan olika aggressionsroller. I varje analys utgjordes en oberoende variabel av en jämförelse mellan två aggressionsroller, exempelvis mellan aggressiva ungdomar och offer. Övriga oberoende variabler var familjestöd och interaktionen mellan familjestöd och aggressionsroll. För att belysa eventuella könsskillnader genomfördes regressionsanalyserna separat för pojkar och flickor. Resultaten för pojkar sammanfattas i Tabell 3 och för flickor i Tabell 4.

Tabell 3*Effekten av aggressionsroll och familjestöd för självkänsla hos pojkar.*

	β	β	β	β	β	β
Roll						
A vs K	-.08**					
O vs K		-.18***				
AO vs K			-.22***			
A vs O				.16***		
A vs AO					.17***	
O vs AO						.01
Familjestöd	.39***	.38***	.38***	.45***	.38***	.44***
Roll x familjestöd	-.02	.01	-.04	-.04	-.03	-.08
Adj R ²	.16***	.19***	.20***	.19***	.16***	.14***
N	1290	1214	1337	404	527	451

A = aggressiva ungdomar, O = offer, AO = aggressiva offer, K = kontrollgrupp

Modellerna för pojkar förklarade mellan 14 % och 20 % av variansen i självkänsla. Bäst fungerade modellen för att förklara självkänsla i grupperna som jämförde offer med kontrollgrupp (Adj R² = .19***), aggressiva offer med kontrollgrupp (Adj R² = .20***) och aggressiva ungdomar med offer (Adj R² = .19***).

De parvisa jämförelserna mellan aggressionsroller visade signifikanta effekter på självkänsla i så gott som samtliga fall. I jämförelse med kontrollgruppen fanns det en signifikant negativ effekt av att tillhöra gruppen aggressiva ungdomar ($\beta = -.08$, $p < .01$), offer ($\beta = -.18$, $p < .001$) eller aggressiva offer ($\beta = -.22$, $p < .001$), vilket innebär att de senare grupperna predicerade lägre självkänsla än kontrollgruppen. I jämförelse med offer och aggressiva offer predicerade aggressiva ungdomar dock högre självkänsla ($\beta = .16$, $p < .001$; $\beta = .17$, $p < .001$). Däremot fanns ingen signifikant effekt i att vara offer i jämförelse med att vara aggressivt offer ($\beta = .01$, $p = .88$).

I samtliga modeller hade familjestöd en stark signifikant effekt på självkänsla hos pojkar ($\beta > .38$, $p < .001$). Däremot fanns inga signifikanta interaktionseffekter, vilket innebär att effekten av aggressionsroll på självkänsla hos pojkar inte var beroende av graden av familjestöd.

Tabell 4*Effekten av aggressionsroll och familjestöd för självkänsla hos flickor.*

	β	β	β	β	β	β
Roll						
A vs K	-.07**					
O vs K		-.14***				
AO vs K			-.19***			
A vs O				.09*		
A vs AO					.16***	
O vs AO						.06
Familjestöd	.39***	.38***	.40***	.52***	.32***	.55***
Roll x familjestöd	-.05	.06*	-.10**	-.15**	-.06	-.25***
Adj R ²	.15***	.20***	.18***	.21***	.11***	.16***
N	1281	1365	1339	432	406	490

A = aggressiva ungdomar, O = offer, AO = aggressiva offer, K = kontrollgrupp

Resultaten av regressionsanalyserna för flickorna liknade till stora delar resultaten för pojkarna. Modellerna för flickor förklarade mellan 11 % och 21 % av variansen i självkänsla. Bäst fungerade modellen för att förklara självkänsla i grupperna som jämförde offer med kontrollgrupp (Adj R² = .20***), aggressiva offer med kontrollgrupp (Adj R² = .18***) och aggressiva ungdomar med offer (Adj R² = .21***).

De direkta effekterna i de parvisa jämförelserna mellan aggressionsroller för flickor påminde om resultaten för pojkar. I jämförelse med kontrollgruppen fanns det en signifikant negativ effekt av att tillhöra gruppen aggressiva ungdomar ($\beta = -.07$, $p < .01$), offer ($\beta = -.14$, $p < .001$) eller aggressiva offer ($\beta = -.19$, $p < .001$), vilket innebär att de senare grupperna predicerade lägre självkänsla än kontrollgruppen. I jämförelse med offer och aggressiva offer predicerade aggressiva flickor dock högre självkänsla ($\beta = .09$, $p < .05$; $\beta = .16$, $p < .001$). Däremot fanns ingen signifikant effekt i att vara offer i jämförelse med att vara aggressivt offer ($\beta = .06$, $p = .16$).

Liksom för pojkar, fungerade familjestöd som en signifikant prediktor ($\beta > .32$) i alla modellerna för flickor. Till skillnad från resultaten för pojkar, visade modellerna för flickor på interaktionseffekter av familjestöd. Skillnaden i självkänsla mellan aggressiva offer och kontrollgrupp var större för flickor som upplevde mindre stöd av familjen ($\beta = -.10$, $p < .01$). Samma mönster gällde även för skillnaden i självkänsla mellan aggressiva flickor och offer ($\beta = -.15$, $p < .01$), och mellan aggressiva offer och offer ($\beta = -.25$, $p < .001$). Ett annat sätt att presentera resultaten på är att säga att effekten av aggressionsroll var mindre för flickor med bättre familjestöd. I modellen som jämförde offer och kontrollgrupp var dock effekten av

aggressionsroll större för flickor med bättre familjestöd, även om interaktionseffekten endast var svagt signifikant ($\beta = .06, p < .05$).

4. Diskussion

I detta kapitel sammanfattas avhandlingens centrala resultat och diskuteras i förhållande till tidigare forskning. I detta kapitel diskuteras även undersökningens metoder och förebyggande och främjande åtgärder. Slutligen presenteras en sammanfattning av studien.

4.1 Resultat

I denna studie bland ungdomar i Österbotten framkom det att det fanns vissa skillnader ifråga om självkänsla och familjestöd hos ungdomar med olika roll i aggression och att det finns könsskillnader.

I enlighet med förväntningarna (hypotes 1a) hade aggressiva ungdomar bättre självkänsla än offer och aggressiva offer (Pollastri, Cardemil, & O'Donnell, 2010; Ybrandt & Armelius, 2010) och kontrollgruppen hade bättre självkänsla än de övriga rollgrupperna (O'Moore & Kirkham, 2001; Pollastri, Cardemil, & O'Donnell, 2010; Brito & Oliveira, 2013; Ybrandt & Armelius, 2010). Som förväntat (hypotes 1b) hade pojkar högre självkänsla än flickor (Pollastri, Cardemil, & O'Donnell, 2010; Brito & Oliveira, 2013; Bandeira & Hutz, 2010).

Som förväntat (hypotes 2a) hade aggressiva offer sämre nivåer av familjestöd än de övriga aggressionsrollgrupperna (Brookmeyer, Fanti, & Henrich, 2006; Conduct Problems Research Group, 2004) och kontrollgruppen hade bättre familjestöd än de övriga aggressionsrollgrupperna (Brookmeyer, Fanti, & Henrich, 2006; Ma, Shek, Cheung, & Lam, 2000). Trots att inga könsskillnader förväntades i fråga om familjestöd (hypotes 2b), visade resultaten att pojkar upplevde mera familjestöd än flickor.

Resultaten visade att kontrollgruppen hade bättre självkänsla än de övriga aggressionsrollgrupperna och att aggressiva hade bättre självkänsla än offer och aggressiva offer. Som åtgärd föreslås för skolpersonal och andra vuxna i arbete med barn, att med olika åtgärder stöda föräldrarna i att ge stöd åt sitt barn och lära dem alternativa sätt att hantera sin aggression och frustration, på ett sätt där aggressionen inte utövas mot andra människor (Conduct Problems Research Group, 2004). Att självkänslan var relativt god bland de aggressiva ungdomarna (bättre än bland offer och aggressiva offer) kan ses som positivt, men vid preventiva åtgärder för att minska på aggression i högstadier kunde man med olika medel försöka höja ungdomar självkänsla, så att de aggressiva ungdomarna inte skulle behöva använda sig av aggressionsutövande för att förbättra sin egen självkänsla.

En annan grupp som var särskilt utsatta var de aggressiva offren som hade både de lägsta värdena för familjestöd och tillsammans med offren de lägsta värdena för självkänsla. Råd till skolor och vuxna som har att göra med barn och ungdomar i arbetet eller på fritiden är att se över hur man kunde hjälpa denna grupp, för att öka självkänslan och stöda dessa barn, för att öka deras välmående med en följd av att utövande av aggression och utsatthet för aggression hos dessa ungdomar kunde minskas.

En av forskningsfrågorna i denna undersökning var att undersöka sambandet mellan aggressionsroll, familjestöd och självkänsla hos ungdomar. Detta gjordes med hjälp av tolv olika regressionsmodeller där olika aggressionsroller jämfördes parvis med varandra och separat för pojkar och flickor.

Modellerna för pojkar förklarade mellan 14 % och 20 %, och modellerna för flickor mellan 11 % och 21 %, av variansen i självkänsla. I samtliga modeller hade familjestöd en stark signifikant effekt på självkänsla. Resultaten stöder studier som visat att familjestöd påverkar självkänslan hos ungdomar (Juhasz, 1989; Kuhlberg, Pena, & Zayas, 2010).

De direkta effekterna av aggressionsrollstillhörighet i regressionsanalyserna överensstämde med resultaten från multivariationsanalysen, trots att regressionsanalyserna även tog hänsyn till graden av familjestöd. Regressionsanalyserna visade med andra ord att involvering i aggression (som offer, aggressor eller aggressivt offer), jämfört med att tillhöra kontrollgruppen, predicerade lägre självkänsla för både pojkar och flickor. Samt att tillhörighet till gruppen aggressiva ungdomar, i jämförelse med tillhörighet till grupperna offer och aggressiva offer, predicerade högre självkänsla.

Resultaten var inte entydiga, men de starkaste interaktionseffekterna fanns i de tre modellerna som jämförde a) kontrollgruppen och aggressiva offer, b) offer och aggressiva offer, och c) offer och aggressiva, där de gruppvisa skillnaderna i självkänsla var mindre för de flickor som upplevde mera stöd av familjen. Dessa resultat kan tolkas så att familjestöd fungerar som en skyddsfaktor för låg självkänsla för flickor (Resnick, et al., 1997; Weich, Patterson, Shaw, & Stewart-Brown, 2009).

4.2 Metod

I denna undersökning användes enkät som datainsamlingsmetod och den distribuerades i elektronisk form till respondenterna. Eftersom undersökningen planerades att utföra i skolor runt om i Österbotten och ett stort antal respondenter förväntades delta i undersökningen valdes att använda enkäten som datainsamlingsmetod. Fördelen med enkäter är just att man

relativt enkelt och snabbt kan samla in svar från flera respondenter från ett geografiskt brett område (Ejlertsson, 2005) och dessa fördelar märktes även i denna undersökning.

Studien kan anses ha hög reliabilitet, eftersom de svar som var bristfälliga eller som misstänktes vara oärliga och oseriösa plockades bort enligt ett förbestämt schema. Antalet ungdomar som plockades bort var 133 av det totala antalet ungdomar som fyllde i enkäten (3645). Det kvarvarande antalet av respondenterna som inkluderades i undersökningen var 3512, vilket kan anses vara representativ för ungdomar i Österbotten i högstadieålder tack vare det höga antalet respondenter, deltagande från de flesta svenska och finska skolor i Österbotten samt respondenter av båda könen. Ett systematiskt insamlande av data och ett gott samarbete med rektorer, ungdomsarbetare, forskare, skolkuratorer och universitetsstudenter har bidragit till de faktorer som bidragit till studiens tillförlitlighet.

Eftersom Ungdomsenkäten innehåller många frågor tar enkäten lång tid att fylla i (mellan 20 och 45 minuter). En del elever kan ha svårt att koncentrera sig på att läsa frågorna och svara seriöst under en längre tid. I början går det kanske lättare att svara på frågorna, men eftersom frågorna är många kan det vara så att en del elever hoppar över vissa frågor, särskilt mot slutet av enkäten, eller inte hinner fylla i alla frågor under en lektion. För att inkludera så många respondenter som möjligt i undersökningen imputerades data som saknades på enskilda frågor med hjälp av den så kallade Maximum Likelihood-metoden i SPSS.

Att enkäten fylldes i elektroniskt i skolornas datasalar förenklade och effektiviserade databehandlingen, men innebar även vissa nackdelar. Eftersom datorerna i skolans datasalar ofta var placerade nära varandra, hände det ibland att ungdomarna satte väldigt nära varandra och de kunde lätt se vad kamraten bredvid fyllde i, trots att ungdomarna blev påmind om att enkäten var anonym och att de inte skulle se på varandras enkätsvar. Det fungerade bättre i klasser med få ungdomar som kunde använda varannan dator i dataklassen. Detta kunde vara ett alternativ att tänka på i framtida elektroniska datainsamlingar bland skolelever.

Något som till viss del var problematiskt i denna undersökning var aggressionsrollgrupperna. Man kunde tänka sig att aggressionsrollerna inte är bestående under tid, utan att det är möjligt att ungdomar växlar mellan olika aggressionsroller, till exempel från att vara aggressiv till att vara offer, att vara aggressiv offer, eller räknas höra till kontrollgruppen som inte är inblandad i aggression. Detta bör man ta i beaktande i fortsatt forskning där man jämför ungdomar med olika roller.

4.3 Förslag på fortsatt forskning

Denna undersökning var en tvärsnittundersökning bland ungdomar i högstadieåldern i Österbotten som behandlade självkänsla och familjestöd i olika aggressionsrollsgrupper. Detta medför svårigheter i att uttala sig om förändringar över tid. Som förslag till fortsatt forskning kunde vara att göra en longitudinell studie där man kunde följa upp respondenterna kontinuerligt över tid, till exempel med två års mellanrum. Forskningen kunde ge intressanta svar på hur självkänslan och det upplevda familjestödet har utvecklats i de olika aggressionsrollsgrupperna, samt i vilken mån självkänslan påverkar när och om individer växlar mellan olika aggressionsroller.

I fortsatt forskning med frågor från flera temaområden kunde man eventuellt tänkas använda Med Maximum Likelihood-metoden och systematiskt göra enkäterna kortare men olika, så att man ändå får svar från alla temaområden, men alla respondenter svarar inte på alla frågor. Då kunde man få enkäterna kortare och ungdomarna kunde koncentrera sig bättre på att svara på frågorna och på det viset skulle man få mindre bortfall av svar.

Förslagsvis kunde man även närmare undersöka interaktionseffekten mellan familjestöd och aggressionsroll i olika kulturer, eftersom resultaten från denna finländska studie skiljer sig från studien av Wang med kolleger (2013), vars sampel bestod av ungdomar från Taiwan.

Referenser

- Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R., & Vilén, M. (2007). *Ungdomstiden*. Helsingfors: Utbildningsstyrelsen.
- Anderson, C. A., & Bushman, B. J. (2002). Human aggression. *Annual Review of Psychology*, *53*, 27–51.
- Archer, J. (2004). Sex differences in aggression in real-world settings: a meta-analytic review. *Review of General Psychology*, *8*, 291–322.
- Archer, J., & Coyne, S. M. (2005). An integrated review of indirect, relational, and social aggression. *Personality and Social Psychology Review*, *9*, 212–230.
- Bandeira, C. M., & Hutz, C. S. (2010). Implications of bullying in adolescents' self-esteem. *Revista Semestral da Associação Brasileira de Psicologia Escolar e Educacional*, *14*, 131–138.
- Bannink, R., Broeren, S., van de Looij-Jansen, P. M., de Waart, F. G., & Raat, H. (2014). Cyber and traditional bullying victimization as a risk factor for mental health problems and suicidal ideation in adolescents. *Plos One*, *9*, 1–7.
- Baron, R. A., & Richardson, D. R. (1994). *Human aggression*. New York: Plenum.
- Baumeister, R. F. (1989). *Masochism and the self*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Berkowitz, L. (1993). *Aggression: Its causes, consequences, and control*. New York: McGraw-Hill.
- Björkqvist, K. (1994). Sex differences in physical, verbal, and indirect aggression: a review of recent research. *Sex Roles*, *30*, 177–188.
- Björkqvist, K. (2001). Different names, same issue. *Social Development*, *2*, 272–274.
- Björkqvist, K., Lagerspetz, K. M., & Kaukiainen, A. (1992). Do girls manipulate and boys fight? : Developmental trends in regard to direct and indirect aggression. *Aggressive Behavior*, *18*, 117–127.
- Björkqvist, K., Lagerspetz, K. M., & Österman, K. (1992). *The Direct & Indirect Aggression Scales (DIAS)*. Vasa, Finland: Department of Social Sciences, Åbo Akademi University.
- Björkqvist, K., Österman, K., & Kaukiainen, A. (1992). The development of direct and indirect aggressive strategies in males and females. In K. Björkqvist, & N. P. (Eds.), *Of mice and women: Aspects of female aggression* (pp. 51–64). San Diego, CA: Academic Press.

- Boyd, D., & Bee, H. (2012). Social and personality development in adolescence: Social relationships. In D. Boyd, & H. Bee, *Lifespan development* (6 ed., pp. 322–327). Boston, Mass.: Pearson.
- Brito, C. C., & Oliveira, M. T. (2013). Bullying and self-esteem in adolescents from public schools. *Jornal de Pediatria*, 89, 601–607.
- Brookmeyer, K. A., Fanti, K. A., & Henrich, C. C. (2006). Schools, parents, and youth violence: a multilevel, ecological analysis. *Journal of Clinical Child Psychology*, 36, 504–514.
- Bushman, B. J., & Anderson, C. A. (2001). Is it time to pull the plug on the hostile versus instrumental aggression dichotomy? *Psychological Review*, 108, 273–279.
- Buss, A. H. (1961). *The Psychology of Aggression*. New York: Wiley.
- Conduct Problems Research Group. (2004). The Fast Track experiment: Translating the developmental model into a prevention design. In J. Kupersmidt, & K. Dodge, *Children's peer relations: From development to intervention* (pp. 181–208). Washington, DC: American Psychological Association.
- Due, P., Holstein, B., Lynch, J., Diderichsen, F., Gabhain, S. N., Scheidt, P., & Currie, C. (2005). Bullying and symptoms among school-aged children: international comparative cross sectional study in 28 countries. *European Journal of Public Health*, 15, 128–132.
- Ejlertsson, G. (2005). *Enkäten i praktiken: en handbok i enkätmetodik* (2 ed.). Lund: Studentlitteratur.
- Forskningssetiska delegationen. (2009). *Etiska principer för humanistisk, samhällsvetenskaplig och beteendevetenskaplig forskning och förslag om ordnande av etisk prövning*.
- Geen, R. R. (2001). *Human aggression* (2 ed.). Berkshire: Open University Press.
- Hafstad, R., & Øvreeide, H. (2001). *Föräldrafokuserat arbete med barn*. Stockholm: Liber.
- Hawker, D. S., & Boulton, M. J. (2000). Twenty years' research on peer victimization and psychosocial maladjustment: a meta-analytic review of cross-sectional studies. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 41, 441–455.
- Juhasz, A. M. (1989). Significant others and self-esteem: methods for determining who and why. *Adolescence*, 24, 581–594.
- Keltikangas-Järvinen, L. (2010). *Hyvä itsetunto* (20 ed.). Helsinki: WSOY.
- Kuhlberg, J. A., Pena, J. B., & Zayas, L. H. (2010). Familism, parent-adolescent conflict, self-esteem, internalizing behaviors and suicide attempts among adolescent Latinas. *Child Psychiatry & Human Development*, 41, 425–440.

- Lindwall, M. (2011). *Självkänsla: Bortom populärpsykologi och enkla sanningar*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Loeber, R., & Hay, D. (1997). Key issues in the development of aggression and violence from childhood to early adulthood. *Annual Review of Psychology*, *48*, 371–410.
- Ma, H. K., Shek, D. T., Cheung, P. C., & Lam, C. O. (2000). Parental, peer, and teacher influences on the social behavior of Hong Kong Chinese adolescents. *The Journal of Genetic Psychology*, *161*, 65–78.
- Nichikawa, S., Hägglöf, B., & Sundbom, E. (2010). Contributions of attachment and self-concept on internalizing and externalizing problems among Japanese adolescents. *Journal of Child and Family Studies*, *19*, 334–342.
- Olweus, D. (1978). *Aggression in the schools. Bullies and whipping boys*. New York: Wiley.
- Olweus, D. (1986). *Mobbning*. Stockholm: Liber.
- Olweus, D. (1993). *Bullying at school: what we know and what we can do*. Malden, MA: Blackwell.
- O'Moore, M., & Kirkham, C. (2001). Self-esteem and its relationship to bullying behaviour. *Aggressive behavior*, *27*, 269–283.
- Österman, K. (2010). The Mini Direct Indirect Aggression Inventory (Mini-DIA). In K. Österman (Ed.), *Indirect and direct aggression* (pp. 103–111). Frankfurt am Main, DEU: Peter Lang AG.
- Österman, K., & Björkqvist, K. (2008). *The Mini Direct Indirect Aggression inventory (Mini-DIA)*. Vasa, Finland: Department of Social Sciences, Åbo Akademi University.
- Österman, K., Björkqvist, K., Lagerspetz, K. M., Kaukiainen, A., Huesmann, L. R., & Fraczek, A. (1994). Peer- and self-estimated aggression and victimisation in 8-year-old children from five different ethnic groups. *Aggressive Behavior*, *20*, 411–428.
- Pepler, D. J., Craig, W. M., Connolly, J. A., McMaster, L., & Jiang, D. (2006). Developmental perspective on peer aggression. *Aggressive Behavior*, *32*, 376–384.
- Pollastri, A. R., Cardemil, E. V., & O'Donnell. (2010). Self-esteem in pure bullies, and bully/victims: a longitudinal analysis. *Journal of Interpersonal Violence*, *25*, 1489–1502.
- Raskauskas, J., & Stoltz, A. D. (2007). Involvement in traditional and electronic bullying among adolescents. *Developmental Psychology*, *43*, 564–575.
- Reijntjes, A., Kamphuis, J. H., Prinzie, P., & Telch, M. J. (2010). Peer victimization and internalizing problems in children: a meta-analysis of longitudinal studies. *Child Abuse & Neglect*, *34*, 244–252.

- Resnick, M. D., Bearman, P. S., Blum, R. W., Harris, K. M., Jones, J., Tabor, J., . . . Udry, J. R. (1997). Protecting adolescents from harm. Findings from a National Longitudinal Study on Adolescent Health. *The Journal of the American Medical Association*, *278*, 823–832.
- Robins, R. W., Donnellan, M. B., Widaman, K. F., & Conger, R. D. (2010). Evaluating the link between self-esteem and temperament in Mexican origin early adolescents. *Journal of Adolescence*, *33*, 403–410.
- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- Rosenberg, M., Schooler, C., Schoenbach, C., & Rosenberg, F. (1995). Global self-esteem and specific self-esteem: different concepts, different outcomes. *American Sociological Review*, *30*, 141–156.
- Smith, P. K., Mahdavi, J., Carvalho, M., Fisher, S., Russell, S., & Tippett, N. (2008). Cyberbullying: its nature and impact in secondary school pupils. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, *49*, 376–385.
- Steinberg, L. (1987). Impact of Puberty on Family Relations: Effects of Pubertal Status and Pubertal Timing. *Developmental Psychology*, *23*, 451–460.
- Steinberg, L. (1988). Reciprocal relation between parent-child distance and pubertal maturation. *Developmental Psychology*, *24*, 122–128.
- Undervisnings- och Kulturministeriet. (2012). *Barn- och ungdomspolitiskt utvecklingsprogram 2012–2015*. Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2012:7. Retrieved 14, 2014, from http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisopolitiikka/Kehittamisohjelma_2012-2015/Liitteet/lanuke_sv_nettiin
- Ungdomslag (72/2006).
- Wang, P.-W., Yang, P.-C., Yeh, Y.-C., Lin, H.-C., Ko, C.-H., Liu, T.-L., & Yen, -C.-F. (2013). Self-esteem in adolescent aggression perpetrators, victims and perpetrator-victims, and the moderating effects of depression and familysupport. *Kaohsiung Journal of Medical Sciences*, *29*, 221–228.
- Weich, S., Patterson, J., Shaw, R., & Stewart-Brown, S. (2009). Family relationships in childhood and common psychiatric disorders in later life: systematic review of prospective studies. *The British Journal of Psychiatry*, *194*, 392–398.
- Ybrandt, H., & Armelius, K. (2010). Peer aggression and mental health problems: self-esteem as a mediator. *School Psychology International*, *31*, 146–163.
- Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The Multidimensional Scale of Perceived Social Support. *Journal of Personality Assessment*, *52*, 30–41.

Den österbottniska Ungdomsenkäten 2012-2013

Bästa rektor,

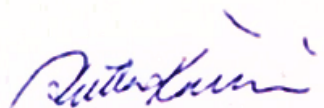
Undervisnings- och kulturministeriet understöder genom NTM-centralen projektet Luppen. Svenska Österbottens Ungdomsförbund ansvarar för projektet, vars syfte är att ge barn- och ungdomsfrågor mera synlighet i kommunerna samt främja ungdomars delaktighet i samhället. Inom projektet genomför ungdomsforskarna vid Åbo Akademi i Vasa den elektroniska enkätundersökningen Ungdomsenkäten.

Ungdomsenkäten genomfördes senast läsåret 2010-2011 och är ett värdefullt instrument i kommunernas strävan att ”höra unga i ärenden som berör dem” (Ungdomslagen 72/2006). Vikten av att känna till de ungas livsvillkor betonas även i regeringens Barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogram för 2012-2015.

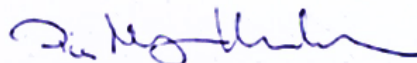
Enligt våra förhoppningar kommer enkäten att genomföras i samtliga klasser i årskurs 7 och 9 under januari-mars vårterminen 2013. För att genomföra undersökningen krävs att en lektion per klass kan avsättas för ifyllandet av dem elektroniska enkäten. Ifyllandet beräknas ta 30-45 minuter och sker elektroniskt i skolornas datasalar. Resultaten från undersökningen presenteras under år 2013.

Vi hoppas att Ni kan avsätta några lektioner för att bidra till att öka kommunens kunskap om ungdomars livssituation och därigenom stärka kommunens barn- och ungdomsarbete. Vid frågor eller tankar om projektet är ni välkomna att kontakta forskare Patrik Söderberg (patrik.soderberg@abo.fi / 050-5424980)

Tack för Ert samarbete!

Riitta Kaivosoja
Överdirektör
Undervisnings- och kulturministeriet

Pia Nyman-Kurkiala
Docent
Åbo Akademi

Pohjanmaan Nuorisokysely 2012-2013

Hyvä rehtori,

Opetus- ja kulttuuriministeriö kannattaa Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) kautta Luppen nimisen projektin. Svenska Österbottens Ungdomsförbund (SÖU) ovat vastuussa projektista, jonka tarkoituksena on lisätä lapsi- ja nuorisokysymysten näkyvyyttä kunnissa sekä edistää nuorten osallisuutta yhteiskuntaan. Åbo Akademin Vaasan yksikön nuorisotutkijat toteuttavat projektin sisällä Nuorisokysely nimisen elektronisen kiertokyselyn.

Nuorisokysely suoritettiin viimeksi lukuvuonna 2010-2011 ja kysely on arvokas väline kuntien pyrkimyksessä ”kuulla nuoria heitä koskevissa asioissa” (Nuorisolaki 72/2006). Nuorten elinehtojen tuntemisen tärkeys painotetaan myös hallituksen Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelmassa vuosille 2012-2015.

Toivomustemme mukaan kysely toteutetaan kaikissa yläkoulun 7. ja 9. vuosiluokissa kevätlukukauden aikana, tammikuusta maaliskuuhun 2013. Tutkimuksen onnistumisen edellytyksenä on, että jokaisessa luokassa voidaan käyttää yksi oppitunti kyselyn vastaamiseen. Vastaaminen kestää 30 - 45 minuuttia, ja se tehdään elektronisesti koulujen IT-luokissa. Kyselyn tulokset julkaistaan 2013 vuoden aikana.

Toivomme, että Teiltä löytyy aikaa kyselyn toteuttamiseksi, jotta kunta saisi enemmän tietoa nuorten elämäntilanteista. Täten voidaan vahvistaa kunnan nuorisotyötä. Hankkeeseen liittyvissä kysymyksissä voi kääntyä tutkija Patrik Söderbergiin (patrik.soderberg@abo.fi / 050-5424980).

Kiitämme yhteistyöstä!

Riitta Kaivosoja
Ylijohtaja
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Pia Nyman-Kurkiala
Docentti
Åbo Akademi

Den österbottniska Ungdomsenkäten 2012-2013

Bästa vårdnadshavare,

Under vårterminen 2013 kommer Ungdomsforskarna vid Åbo Akademi att genomföra en enkätundersökning i ert barns skola, den så kallade Ungdomsenkäten. Syftet med enkäten är att samla in kunskap om ungas livsvillkor och att ge barn- och ungdomsfrågor mera synlighet i kommunerna.

Ungdomsenkäten genomfördes senast läsåret 2010-2011. Enkäten har fått god respons och är ett värdefullt instrument i kommunernas strävan att ”höra unga i ärenden som berör dem” (Ungdomslagen 72/2006).

Årets enkät riktar sig till årskurs 7 och 9 och innehåller frågor om bland annat skola, fritid, inflytande, familj, hälsa, konflikthantering och framtid. Enkäten kommer att fyllas i under lektionstid.

Ungdomsenkäten är fullständigt konfidentiell. De elever som önskar kommer att ha möjlighet att låta kuratorn på skolan läsa vad de har svarat, medan de som vill kan fylla i enkäten helt anonymt.

Om ni har frågor om Ungdomsenkäten är ni välkomna att kontakta forskare Patrik Söderberg via e-post (patrik.soderberg@abo.fi) eller per telefon (050-5424980). Om det är så att ni av någon anledning önskar att ert barn *inte* deltar i enkäten ber vi Er underteckna och returnera det här brevet till skolan.

Jag vill inte att _____ deltar i Ungdomsenkäten 2012-2013.
(elevens namn)

(underskrift)

(namnförtydligande)

Pohjanmaan Nuorisokysely 2012-2013

Hyvä huoltaja,

Kevätkauden aikana tutkimus nimeltään Nuorisokysely toteutetaan Pohjanmaan kouluissa. Sen tarkoitus on lisätä lapsi- ja nuorisokysymysten näkyvyyttä kunnissa.

Edellinen Nuorisokysely suoritettiin 2010-2011. Kysely on saanut hyvän vastaanoton ja pidetään kunnissa arvokkaana välineenä pyrkimyksessä ”kuulla nuoria heitä koskevissa asioissa” (Nuorisolaki 72/2006).

Tämän vuoden Nuorisokysely toteutetaan 7. ja 9. vuosiluokissa. Siinä on kysymyksiä koulusta, vapaa-ajasta, perheestä, vaikutusmahdollisuuksista, terveydestä, konfliktinhallinnasta sekä tulevaisuuden suunnitelmista. Vastaaminen kestää 30 – 45 minuuttia ja kysely pidetään koulussa oppitunnin aikana.

Nuorisokysely on täysin luottamuksellinen ja anonyymi. Oppilas voi kuitenkin valita että koulukuraattori saa lukea vastauksensa.

Jos on kysyttävää, kääntykää mielellänne tutkija Patrik Söderbergin puoleen (patrik.soderberg@abo.fi, 050-5424980). Mikäli jostain syystä *ette* halua lapsenne osallistuvan kyselyyn, pyydämme teitä allekirjoittamaan ja palauttamaan kirje kouluun.

En halua että _____ osallistuu Nuorisokyselyyn.
(oppilaan nimi)

(allekirjoitus)

(nimen selvennys)

Kön

- Flicka
 Pojke

Hur gammal är du?

Vilket/vilka språk talar du hemma? (Här kan du sätta flera kryss)

- Svenska
 Finska
 Annat

Hur bra passar följande in på din familj? (0=stämmer inte alls, 4= stämmer helt)

	0	1	2	3	4
Min familj försöker verkligen hjälpa mig	☐	☐	☐	☐	☐
Min familj ger mig det stöd jag behöver	☐	☐	☐	☐	☐
Jag kan prata om bekymmer med min familj	☐	☐	☐	☐	☐
Min familj är villig att hjälpa mig att fatta beslut	☐	☐	☐	☐	☐

Hur ofta har du blivit utsatt för följande? (0=aldrig, 4=väldigt ofta)

	0	1	2	3	4
<i>Fysisk aggression</i> (någon har t.ex. slagit dig, knuffat dig, hållit fast dig eller förstört dina saker)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Verbal aggression</i> (någon har t.ex. skrikit åt dig, kallat dig vid öknamn eller sagt sårande saker till dig)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Indirekt aggression</i> (någon har t.ex. skvallrat om dig, spridit osanna historier om dig eller försökt frysa ut dig)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Nät aggression</i> (någon har t.ex. skickat otrevliga meddelanden eller bilder, eller någon har utgett sig för att vara dig på nätet)	☐	☐	☐	☐	☐

Hur ofta har du själv gjort följande? (0=aldrig, 4=väldigt ofta)

	0	1	2	3	4
<i>Fysisk aggression</i> (t.ex. slagit, knuffat eller hållit fast någon eller förstört någons saker med flit)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Verbal aggression</i> (t.ex. skrikit åt någon, kallat någon vid öknamn eller sagt sårande saker till någon)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Indirekt aggression</i> (t.ex. skvallrat om någon, spridit osanna historier eller försökt frysa ut någon)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Nätaggression</i> (t.ex. skickat otrevliga meddelanden eller bilder, eller utgett dig för att vara någon annan för att bråka med honom/henne)	☐	☐	☐	☐	☐

Hur ser du på dig själv? (0=håller inte alls med, 4=håller helt med)

	0	1	2	3	4
1. Jag är på det hela taget nöjd med mig själv	☐	☐	☐	☐	☐
2. Jag känner mig minst lika värdefull som andra	☐	☐	☐	☐	☐
3. Jag har en positiv inställning till mig själv	☐	☐	☐	☐	☐
4. Ibland känner jag mig helt oduglig	☐	☐	☐	☐	☐
5. Jag kan göra saker lika bra som alla andra	☐	☐	☐	☐	☐
6. Jag känner att jag har en hel del bra egenskaper	☐	☐	☐	☐	☐
7. På det hela taget tror jag att jag är misslyckad	☐	☐	☐	☐	☐
8. Ibland känner jag mig helt värdelös	☐	☐	☐	☐	☐
9. Jag känner att jag har mycket att vara stolt över	☐	☐	☐	☐	☐

Sukupuoli

- Tyttö
 Poika

Kuinka vanha olet?

Mitä kieltä puhut kotona? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

- Suomi
 Ruotsi
 Muu

Kunika hyvin kuvailevat seuraavat lauseet sinua, ystäväsi ja perheesi (0=ei lainkaan, 4=erittäin hyvin)

	0	1	2	3	4
Perheeni yrittää tosiaan auttaa minua	☐	☐	☐	☐	☐
Perheeni antaa minulle tarvitsevani kannatuksen	☐	☐	☐	☐	☐
Voin puhua minua vaivaavista asioista perheeni kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Perheeni on valmis auttamaan minua tekemään päätöksiä	☐	☐	☐	☐	☐

Kuinka usein olet joutunut seuraavien asioiden kohteeksi?(0=ei koskaan, 4=erittäin usein)

	0	1	2	3	4
<i>Fyysinen aggressio</i> (joku on esim. lyönyt, tönäissyt tai pitänyt sinusta kiinni, tai rikkonut tavaroitasi)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Verbaalinen aggressio</i> (joku on esim. huutanut sinulle, nimitellyt tai sanonut sinulle loukkaavia asioita)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Epäsuora aggressio</i> (joku on esim. juorunnut sinusta, levitellyt perättömiä juttuja sinusta tai yrittänyt sulkea sinua pois porukasta)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Nettikiusaaminen</i> (joku on esim. lähettänyt pilkkaavia viestejä tai kuvia sinulle, tai esiintynyt nimelläsi netissä)	☐	☐	☐	☐	☐

Kuinka usein olet itse tehnyt seuraavia asioita? (0=ei koskaan, 4=erittäin usein)

	0	1	2	3	4
<i>Fyysinen aggressio</i> (esim. lyönyt, potkinut tai töninyt jotakuta)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Verbaalinen aggressio</i> (esim. huutanut, nimitellyt tai sanonut loukkaavia asioita jollekulle)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Epäsuora aggressio</i> (esim. juorunnut, levittänyt perättömiä juttuja tai yrittänyt sulkea jotakuta pois ryhmästä)	☐	☐	☐	☐	☐
<i>Nettikiusaaminen</i> (esim. lähettänyt pilkkaavavia viestejä tai kuvia jollekulle, tai esiintynyt jonkun nimellä netissä)	☐	☐	☐	☐	☐

Millaisena näet itsesi? (0=täysin eri mieltä, 4=täysin samaa mieltä)

	0	1	2	3	4
1. Yleisesti ottaen olen tyytyväinen itseeni	☐	☐	☐	☐	☐
2. Tunnen itseni vähintään yhtä arvokkaaksi kuin muut	☐	☐	☐	☐	☐
3. Suhtaudun itseeni positiivisesti	☐	☐	☐	☐	☐
4. Joskus tunnen itseni täysin kelvottomaksi	☐	☐	☐	☐	☐
5. Osaan tehdä asioita yhtä hyvin kuin muutkin	☐	☐	☐	☐	☐
6. Minusta minulla on paljon hyviä ominaisuuksia	☐	☐	☐	☐	☐
7. Yleisesti ottaen luulen, että olen epäonnistunut	☐	☐	☐	☐	☐
8. Joskus tunnen itseni täysin arvottomaksi	☐	☐	☐	☐	☐
9. Minusta minulla on paljon ylpeyden aihetta	☐	☐	☐	☐	☐